

Kostenloser Esperanto-Kurs – 8. Lektion

Wahrscheinlich haben die anderen Menschen in deiner Stadt oder deinem Ort, die Esperanto sprechen, neben ihren internationalen Kontakten wenig regelmäßige Verbindungen untereinander. Oder es gibt einige junge Leute, die sich ab und zu locker treffen. Vielleicht aber wohnst du auch in einer Stadt, wo es einen richtigen traditionellen Esperanto-Klub mit „Veteranen“ gibt, die die internationale Sprache schon vor Jahrzehnten gelernt haben. Der folgende Text schildert in etwas ironischen Worten, wie Peter zum ersten Mal den sehr traditionsbewussten Esperanto-Klub seiner Stadt besucht.

1. Grava momento

- Kara Peter, ni ĝojas, ke vi membriĝis en nia Esperanto-klubo. Verŝajne vi jam aŭdis de Klara, ke ni estas unu el la plej famaj kluboj de la lando, fondita antaŭ pli ol sep jardekoj (jar-dek-o-j). Jam mia praavo staris antaŭ tiu ĉi nigra tabulo, kun blanka kreto en la mano, instruante Esperanton. Mi memoras la tagon, kiam li kun entuziasmo gvidis la klubon kaj agis por disvastigi (dis-vast-ig-i) Esperanton en nia urbo kaj la ĉirkaŭaj vilaĝoj. Bedaŭrinde li nun estas malsana kaj jam ne povas veni ...

Klara turnas sin al Peter kaj flustras en lian oreilon:

- Iam ni estis preskaŭ familia klubo, ĉar membriis krom lia praavo eĉ lia bofrato kaj lia eksedzino (eks-edz-in-o).

Ridetante la klubestro (klub-estr-o) daŭrigas (daŭr-ig-as):

- Mi scias, ke Klara nun fiustris pri mia familio. Sed, karaj, vi ja scias, ke la persona agado de unuopuloj ĉiam ludis gravan rolon en Esperantujo. Mi memoras la tempon, kiam ni sidis ĉi tie nur kvarope aŭ kvinope, sed dank' al la tiama fidela sindonemo (si-n-don-em-o) de la membroj, al ilia mirinda entuziasmo, ni altiris (al-tir-is) tiun grandan nombron da homoj interesiĝantaj pri Esperanto kaj uzantaj nian lingvon dum vojaĝoj kaj en la korespondado kun landoj en ĉiuj anguloj de la mondo: en nordo, sudo, oriento kaj okcidento. Kiam vi envenis nian ĉambron, Peter, vi preteriris ŝrankon kun valoraj objektoj el nia kluba vivo, kaj super la ŝranko pendas malnova foto de doktoro Zamenhof. Tiujn ĉi valorajojn apartenantajn al la klubo ni montros al vi, poste. Nun, Peter, mi elkore bonvenigas vin en nia rondo kaj transdonas al vi tiun ĉi insignon: verdan stelon kun la litero 'E' en la mezo. Ĝi estas la signo de nia esperantista komuneco. Neniam forĵetu ĝin, ĉar laŭ ĝi, oni rekonas vin en la tuta mondo kiel esperantiston. Ĝoju fariĝi membro de amikeca internacia societo. Karaj samideanoj (sam-ide-an-o), levu la glasojn kaj trinku je la sano de nia novalveninto (nov-al-ven-int-o)!

Klara prenas sian vinglason dirante al Peter:

- Li estas lerta parolanto kaj granda idealisto. Liaj sukcesoj montras, ke li ofte pravas. Kaj ĝuste pro tio ni reelektis lin kiel nian estron.

2. Neue Wörter

Erschließe dir selbst *doktoro, entuziasmo, glaso, idealisto, klubo, momento, objekto, ŝranko*.

agi	handeln	mirinda	bewundernswert
amikeco	Freundschaft	mondo	Welt
blanka	weiß	montri	zeigen
bofrato	Schwager	nombro	Anzahl, Zahl
dank' al	dank	nordo	Norden
daŭrigi	fortsetzen, weitermachen	okcidento	Westen
disvastigi	verbreiten, ausweiten	orelo	Ohr
eksedzino	geschiedene Frau, Ex-Frau	oriento	Osten
estro	Leiter, Chef	praavo	Urgroßvater
fidela	treu	pravi	Recht haben
fiflustr	verächtlich flüstern	preskaŭ	fast
flustr	flüstern	preter	vorbei (an)
fondi	gründen	rolo	Rolle
gvidi	leiten	sano	Gesundheit
ĝoji	sich freuen	signo	Zeichen
insigno	Abzeichen	sindonemo	Hingabe
interesiĝi pri	sich interessieren für	societo	Gesellschaft (Freundeskreis u. ä.)
jardeko	Jahrzehnt	socio	Gesellschaft
ĵeti	werfen	stelo	Stern
komuneco	Gemeinsamkeit	sudo	Süden
korespondado	Briefwechsel, Schriftkontakt	super	über (Ort)
kreto	Kreide	tabulo	Tafel
kvarope	zu viert	unuopulo	Einzelner, Einzelgänger
kvinope	zu fünft	valora	wertvoll
lerta	geschickt	vasta	weit, geräumig
litero	Buchstabe	verda	grün
membro	Mitglied	verŝajne	wahrscheinlich
memori	sich erinnern	vilaĝo	Dorf
miri	staunen, sich wundern	vojaĝo	Reise

Erklärungen und Redewendungen:

Esperantujo – Welt, in der Esperanto gesprochen wird; Esperantowelt; Esperanto-Sprachgemeinschaft

samideano – Gleichgesinnte/-r, Anhänger/-in der gleichen Idee (so sprechen sich Esperantosprecher/-innen manchmal untereinander an)

Ludoviko Lazaro Zamenhof (geb. 1859 in Białystok, heute Polen, gest. 1917) war jüdischer Augenarzt und Autor von Esperanto

jam ne – nicht mehr

Je via sano! – Auf euer (dein, Ihr) Wohl!

Levu la glasojn! – Erhebt die Gläser!

3. Grammatik

3.1 Die Endung *-n* als Kennzeichen für eine Richtungsangabe

Wird das Wort oder die Wortgruppe, die die Richtung anzeigt, durch eine Präposition eingeleitet, so steht die Richtungsendung *-n* nur nach solchen Präpositionen, die zweideutig sind, d. h. sowohl einen Ort als auch eine Richtung bezeichnen können.

Diese **zweideutigen Präpositionen** sind ***antaŭ (malantaŭ), apud, ĉirkaŭ, ekster, en, inter, post, sub, super, sur, tra, trans.***

Immer **ohne nachfolgende Richtungsendung *-n***, da immer eindeutig in ihrer Bedeutung, sind die Präpositionen ***al, ĉe, el, ĝis, laŭ, preter.***

Beispiele:

Zweideutige Präpositionen: Ort (wo?) / Richtung (wohin?)

esti antaŭ la urbo / veturi antaŭ la urbon

stari apud la ŝranko / iri apud la ŝrankon

kreski ĉirkaŭ la domo / kuri ĉirkaŭ la domon

sidi ekster la ĝardeno / veni ekster la ĝardenon

lerni en la lernejo / iri en la lernejon

stari inter la aŭtoj / veturi inter la aŭtojn

stari post la knabino / kuri post la knabinon

serĉi sub la tablo / ĵeti sub la tablon

pendi super la ŝranko / pendigi super la ŝrankon

kuŝi sur la seĝo / meti sur la seĝon

iri tra parko (kreuz und quer) / iri tra parkon (gerade hindurch)

stari trans la strato / iri trans la straton

Eindeutige Präpositionen: wo? / wohin/woher?

stari ĉe la muro / iri al teatro

kuri laŭ la strato / kuri ĝis la fino

iri preter la domo / veni el la domo

Alle diese **Präpositionen** können auch **als Präfix für Verben** (und andere Wortarten) verwendet werden. Wenn nach diesen Verben die Präposition nicht wiederholt wird und auch keine andere Präposition steht, dann folgt in jedem Fall der **Akkusativ**:

iri laŭ la konstruaĵo → laŭiri la konstruaĵon / laŭiri laŭ la konstruaĵo – entlang des Gebäudes gehen

veni el la ĉambro → elveni la ĉambro / elveni el la ĉambro – aus dem Zimmer kommen

Außerdem kann man die **Endung -n bei Adverbien** und **Tabellwörtern** mit Endung -e verwenden, die einen Ort anzeigen. Durch Hinzufügen der Endung -n wird eine Richtung angezeigt:

Kien vi iras? Ĉu vi jam iras hejmen? – Wohin gehst du? Gehst du schon heim?

Iru maldekstren! – Geh nach links.

Mi ofte vojaĝas eksterlanden. – Ich reise oft ins Ausland.

3.2 Akkusativ nach *kiel*

La estro bonvenigis lin kiel amiko. – Der Leiter begrüßte ihn wie ein Freund.

Hier bezieht sich *amiko* auf *estro*.

La estro bonvenigis lin kiel amikon. – Der Leiter begrüßte ihn wie einen Freund.

Hier bezieht sich *amikon* auf das Akkusativobjekt *lin* und erhält daher auch die Akkusativendung -n.

3.3 Die Präposition *je*

Die Präposition *je* wird normalerweise immer dann gebraucht, wenn keine andere Präposition passt. Sie selbst hat keine besondere Bedeutung:

Je kiu horo li alvenis? – **Zu** welcher Uhrzeit kam er an?

Je via sano! – **Auf** dein Wohl!

3.4 Wortbildung

Präfixe:

pra-: Ur-:

praavo, **pranepo**, **prahomo** – Urgroßvater, Urenkel, Urmensch

dis-: auseinander, zer-:

fali (fallen) → **disfali** – zerfallen, auseinanderfallen

disigi – trennen, zerteilen

bo-: Verwandtschaft durch Heirat:

bofrato – Schwager

bopatrino – Schwiegermutter

eks-: Ex-, ehemalig:

eksedzo – Ex-Mann

eksĉefo/eksestro – ehemaliger Chef

fi- bringt eine moralisch verächtliche Meinung des Sprechenden zum Ausdruck:

fihomo/fiulo – Lump

fi! – pfui!

Suffixe:

-ind-: -wert, -würdig:

saluti → salut**inda** – begrüßenswert

miri → mir**inda** – bewundernswert

-estr-: -leiter, -chef:

fako → fake**estro** – Abteilungsleiter

lernejo → lerne**jestro** – Schuldirektor

-op-: an Zahlwörter angehängt; zu wievielt:

kvar → kvar**ope** – zu viert

kvar**opo** – eine vierköpfige Gruppe

unu → unu**opa** – einzeln

unu**opulo** – ein Einzelner, Individuum

-ec- bezeichnet eine Eigenschaft, bildet den abstrakten Begriff:

bona → bone**co** – Güte

bela → bele**co** – Schönheit

4. Übungen

Bilde aus zehn esperantosprachigen Beispielen aus 3.1 je einen Satz und übersetze ihn ins Deutsche.

5. Muziko en Esperanto

Aŭskultinte kelkajn anekdotojn kaj rakontojn, Peter pluesploras la klubejon. En angulo li vidas aron da kompaktdiskoj kun Esperanto-muziko.

- Klara, vi ne diris al mi, ke en Esperanto ekzistas ankaŭ muziko!
- Peter, mi ankaŭ ne diris al vi, ke en Esperanto ekzistas poemoj.
- Ah, ĉu ekzistas?
- Certe, muziko ja estas ofte kantata poemo, ĉu ne? Ekzistas eĉ diskeldonejo, kiu eldonas nur esperantlingvan muzikon. Ĝi nomiĝas Vinilkosmo. Sed eble ni simple aŭskultu iomete. Jen estas iom trista kanto, kiun mi ŝatas. Mi plibonigis mian Esperanton per ĝi, ĝi estas ne tiom malfacile komprenebla. [Aŭskultu!](#)

Berlino sen vi

Se vi dirus tion pli frue,
 Eble mi irus ĝis la stacidom'
 Repreni mian monon forgesi pri la vojo
 Se vi dirus tion pli klare,
 Eble mi ne agus kiel metronom'
 Kaj aŭskultus vian voĉon sonon por la unua fojo

Berlino sen vi estas urb' sen harmoni'
 Estas trista trista amasloĝej'
 Berlino sen vi lasas min sen energi'
 En la trista trista amasloĝej'

Se vi dirus tion pli frue,
 Eble mi irus ĝis la flughaven'
 Por aĉeti biletojn por ambaŭ ni
 Se vi dirus tion pli klare
 Eble mi vivus sen tiu ĉagren',
 Nun aŭskultus vian voĉon kun emoci'

Ho mia pejzaĝ' de trista amasloĝej'.
 Urba vizaĝ' neniam iĝos la hejm'
 De mia plej kara dezir'

Se vi dirus tion pli frue
 Eble mi restus en tiu vilaĝ'
 Kaj ne indus komenti kial Petro iris for

Ekzistas multaj aliaj kantoj en Esperanto, kaj modernaj kaj malnovaj. En YouTube vi povas spekti kelkajn kun teksto. Verŝajne kelkajn vortojn vi ne konas, sed ne gravas, se vi ne ĉion komprenas. Ĉio ĉi simple informu vin pri la granda diverseco de Esperanto-muziko. Jen eta superrigardo. Se vi volas, vi povas ankaŭ aŭskulti la kanton per la interreto, alklakante la ligilojn en la pdf-dosiero.

La kanto [Berlino sen vi](#) estas de *inicialoj DC*. Li ankaŭ faras pli gajajn kantojn, ekzemple [Kurso de Esperanto](#).

Persone estas unu el la plej famaj Esperanto-rokgrupoj. Unu tre konata kanto de ili estas [Liza Pentras Bildojn](#).

La Perdita Generacio estas idealistoj el Svedujo, kiuj kritikis troan komercemon kaj propagandas amon. Jen tre kaj eble tro dolĉa [amokanto](#) de ili.

[Nova Kanto](#) estas „verda“ hiphopo de *Tone* el Brazilo, kiu entuziasme prikantas Esperanton. Sed ekzistas ankaŭ la malo, nome „krima“ hiphopo de la franca grupo *La Pafklik*, kiu primokas iom Esperantistojn.

6. Neue Wörter

Diese Wörter brauchen keine Übersetzung: *energio, flugo, generacio, harmonio, hiphopo, inicialo, kritiki, metronomo, moderna, teksto*

Hinweis: In lyrischen Texten und Liedern wird im Esperanto manchmal der letzte Buchstabe -o weggelassen und durch einen Apostroph ersetzt.

aŭskulti	an-/zuhören	krimo	Straftat, Verbrechen
bileto	Eintritts-, Fahrkarte	ligi	verbinden
Brazilo	Brasilien	ligilo	Link, Verknüpfung
ĉagreno	Ärger	malo	Gegenteil
dolĉa	süß	moki	verspotten, sich lustig machen
dosiero	Datei	nome	nämlich, und zwar
eldonejo	Verlag	pejzaĝo	Landschaft
eldoni	herausgeben	pentri	malen
emocio	Gefühl	poemo	Gedicht
esplori	erkunden	propagandi	werben, propagieren
haveno	Hafen	rokgrupo	Rockband
fojo	Mal (Wiederholung)	sono	Ton, Klang, Laut
indas	es wert sein	spekti	zuschauen
iomete	ein bisschen	superrigardo	Überblick
klaki	klicken	trista	traurig
komenti	anmerken, kommentieren	voĉo	Stimme
komerco	Handel, Kommerz		

7. Kontrollübungen für deine Mentorin / deinen Mentor

7.1 Traduko

Übersetze nur unter Verwendung und evtl. Kombination der Präfixe *pra-*, *dis-*, *eks-*, *fi-*, der Suffixe *-ul-*, *-iĝ-*, *-estr-*, *-ec-*, *-ind-*, *-em-*, sowie der entsprechenden Endungen (*-a*, *-e*, *-o*, *-i*) folgende Wörter auf Esperanto:

1. Vorfahre
2. auseinander
3. ausscheiden (aus der Firma, dem Verein, usw.)
4. (moralisch) schlecht
5. leiten
6. Eigenschaft
7. würdig sein
8. Lust

7.2 Ripeto de la akuzativo

Enmetu la finaĵon *-n* kie necesas :

1. La knabino_ ne ŝatas viando_.
2. La biciklo_ apartenas al mi_.
3. La libro_ falis sub la lito_.
4. Li_ elektis ŝi_ kiel mentorino_.
5. La gramatika_ libro_ kostas ok eŭro_.
6. La tria_ de majo_ mi_ veturos hejme_.

7.3 Kelkaj el la sekvaj frazoj, sed ne ĉiuj, estas gramatike malĝustaj. Kiuj? Kial?

Substreku la malĝustan vorton por marki la malĝustajn frazojn.

1. La knabino ne havas biciklo.
2. Ĉu vi jam lernis la poemeton?
3. Mankas al mi aeron.
4. Kiu ne prenis bonbono?
5. Nun mi havas tempon por vi.
6. Ili ne volis gustumi la dolĉa sukon.
7. Kie estas la skribilon?
8. Tie okazis grandan akcidenton.
9. La bebo havas nova liron.
10. Ne forgesu la akuzativon!

7.4 Vojpriskribo

Beschreibe einen Weg, den du häufig gehst, z. B. zur Schule, zu einem Verein, zur Universität oder zur Arbeit. Versuche, dabei auch Partizipien zu verwenden und benutze die Präpositionen *tra*, *trans*, *en*, *preter*, *ĉe*, *apud*, *super*, *el*.